

STANDARD SLOVENIA GREEN - DESTINACIJA ŠKOFJA LOKA

Analiza stanja v destinaciji

Naročnik: **Občina Škofja Loka**
Mestni trg 15
4220 Škofja Loka
www.skofjaloka.si

Izdovalec: **Razvojna agencija Sora**
Poljanska cesta 2
4220 Škofja Loka
www.ra-sora.si

Datum: **november 2017**

Kazalo

1.	1. del: Vplivi turizma na vire v destinaciji	4
1.1.	Narava in okolje	4
1.1.1.	<u>Zavarovana območja</u>	4
	Pozitivni vpliv na zavarovana območja	6
	Negativni vpliv na zavarovana območja	7
1.1.2.	<u>Biotska raznovrstnost</u>	7
	Pozitivni vpliv na biotsko raznovrstnost	8
	Negativni vpliv na biotsko raznovrstnost	8
1.1.3.	<u>Hidrologija</u>	8
	Pozitivni vpliv na hidrologijo	9
	Negativni vpliv na hidrologijo	9
1.1.4.	<u>Geologija</u>	9
	Pozitivni vpliv na geologijo	10
	Negativni vpliv na geologijo	10
1.1.5.	<u>Pokrajina in razgledi</u>	10
	Pozitivni vpliv na pokrajino in razgled	10
	Negativni vpliv na pokrajino in razgled	10
1.1.6.	<u>Paleontologija</u>	11
	Pozitivni vpliv na paleontologijo	11
	Negativni vpliv na paleontologijo	11
1.1.7.	<u>Okolje in naravni viri</u>	11
	Pozitivni vpliv na okolje in naravne vire	12
	Negativni vpliv na okolje in naravne vire	13
1.1.8.	<u>Hrup in osvetlitev</u>	13
	Pozitivni vpliv na hrup in osvetlitev	14
	Negativni vpliv na hrup in osvetlitev	14
1.2.	Kultura	14
1.2.1.	<u>Stavbna dediščina</u>	14
	Pozitivni vpliv na stavbno dediščino	17
	Negativni vpliv na stavbno dediščino	17
1.2.2.	<u>Živa dediščina</u>	17
	Pozitivni vpliv na živo dediščino	19
	Negativni vpliv na živo dediščino	19
1.3.	Socialno-ekonomski in sociokulturni viri	19
1.3.1.	<u>Lokalno prebivalstvo</u>	19
	Pozitivni vpliv na lokalno prebivalstvo	20
	Negativni vpliv na lokalno prebivalstvo	20
1.3.2.	<u>Človeški viri</u>	20
	Pozitivni vpliv na človeške vire	21
	Negativni vpliv na človeške vire	21
1.3.3.	<u>Zasebni sektor</u>	21
	Pozitivni vpliv na zasebni sektor	22
	Negativni vpliv na zasebni sektor	22
1.3.4.	<u>Lokalno gospodarstvo</u>	23
	Pozitivni vpliv na lokalno gospodarstvo	23
	Negativni vpliv na lokalno gospodarstvo	23

2.	2. del: Razvoj, ki vpliva na turizem v destinaciji	24
2.1.	Okoljska tveganja	24
2.2.	Nevarnost naravnih nesreč	25
2.3.	Podnebne spremembe	26
2.4.	Tveganja za zdravje in varnost	27
2.4.1.	Kriminal in goljufija	28
2.4.2.	Vprašanja povezana z zdravjem in varnostjo	28
2.5.	Družbenopolitično okolje	29
2.6.	Prostorski razvoj	29

1. 1. del: Vplivi turizma na vire v destinaciji
- 1.1. Narava in okolje
- 1.1.1. Zavarovana območja

Lokalna zavarovana območja:

- Grajski park z lipovim drevoredom, spomenik, Odlok o razglasitvi starega mestnega jedra Škofje Loke za kulturni spomenik in o razglasitvi naravnih znamenitosti na njegovem območju, Uradni vestnik Gorenjske, št. 21/88
- Drevored na Grabnu, spomenik oblikovane narave, Odlok o razglasitvi starega mestnega jedra Škofje Loke za kulturni spomenik in o razglasitvi naravnih znamenitosti na njegovem območju, Uradni vestnik Gorenjske, št. 21/88
- Drevored in skupina dreves v Jegorovem predmestju, spomenik oblikovane narave, Odlok o razglasitvi starega mestnega jedra Škofje Loke za kulturni spomenik in o razglasitvi naravnih znamenitosti na njegovem območju, Uradni vestnik Gorenjske, št. 21/88
- Hudičeva brv, tesen v ploščatih apnencih, naravni spomenik, Odlok o razglasitvi starega mestnega jedra Škofje Loke za kulturni spomenik in o razglasitvi naravnih znamenitosti na njegovem območju, Uradni vestnik Gorenjske, št. 21/88
- lipa pri Homanu na Mestnem trgu, Odlok o razglasitvi starega mestnega jedra Škofje Loke za kulturni spomenik in o razglasitvi naravnih znamenitosti na njegovem območju, Uradni vestnik Gorenjske, št. 21/88
- lipa na Spodnjem trgu, Odlok o razglasitvi starega mestnega jedra Škofje Loke za kulturni spomenik in o razglasitvi naravnih znamenitosti na njegovem območju, Uradni vestnik Gorenjske, št. 21/88
- lipa pred mlekarno, Odlok o razglasitvi starega mestnega jedra Škofje Loke za kulturni spomenik in o razglasitvi naravnih znamenitosti na njegovem območju, Uradni vestnik Gorenjske, št. 21/88
- lipa na Kapucinskem trgu pred pošto (nova zasaditev), Odlok o razglasitvi starega mestnega jedra Škofje Loke za kulturni spomenik in o razglasitvi naravnih znamenitosti na njegovem območju, Uradni vestnik Gorenjske, št. 21/88
- Marijino brezno, Migutovo brezno in Gipsova jama, naravni spomenik, Odlok o razglasitvi podzemeljske geomorfološke naravne dediščine za naravni in kulturnozgodovinski spomenik, Uradni list RS, št. 20/90
- Lubniška jama in Kevdrc, naravni spomenik, Odlok o razglasitvi podzemeljske geomorfološke naravne dediščine za naravni in kulturnozgodovinski spomenik, Uradni list RS, št. 20/90
- 2 domača kostanja v Breznici, Odlok o razglasitvi dreves za dendrološki naravni spomenik, Uradni list RS, št. 20/90
- 2 domača kostanja v Zaječarju, dendrološki naravni spomenik, Odlok o razglasitvi dreves za dendrološki naravni spomenik, Uradni list RS, 20/90

Posebna varstvena območja (Natura 2000) (Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Uradni list RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12, 33/13, 35/13 – popr., 39/13 – odl. US, 3/14 in 21/16)):

- Sora Škofja Loka - jez Goričane - alpske reke, zelnata vegetacija vzdolž njihovih bregov, lesnata vegetacija s sivo vrbo vzdolž njihovih bregov, obrečna vrbovja jelševja in jesenovja.
Dostop do reke je možen po lokalnih cestah in kolovozih.
- Poljanska Sora Log – Škofja Loka – ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi, obrečna vrbovja jelševja in jesenovja.
Dostop do reke je možen po lokalnih cestah in kolovozih. Ponekod vzporedne poti omogočajo sprehajanje ali vožnjo s kolesom po brežinah.
- Gozd Kranj - Škofja Loka
Dostop do območja je možen z osebnim vozilom, območje si je mogoče ogledati peš ali s kolesom. Skozi območje vodi Loška kolesarska pot in Pot v Crngrob.
- Lubnik – jame, ki niso odprte za javnost, alpske reke, zelnata vegetacija vzdolž njihovih bregov in lesnata vegetacija s sivo vrbo vzdolž njihovih bregov, osameli kras v konglomeratu.

Dostop je možen z osebnim vozilom. Na območju so urejene učna, sprehajalne in planinske poti ter trim steza. Mogoče je kolesarjenje, pohodništvo,...

(Vsa štiri so tip "POO - posebna ohranitvena področja".)

Naravne vrednote – državni pomen (Pravilnik o določitvi in varstvu naravnih vrednot, Uradni list RS, št. 111/04, 70/06, 58/09, 93/10 in 23/15):

- Lubnik
- Reteške loke
- Sora od sotočja Sor do Medvod
- Škofja Loka – osameli kras v konglomeratu
- Kamnitnik – nahajališče škofjeloškega konglomerata
- Zejčarjeva kostanja - domača kostanja v Florjanu nad Zmincem
- Škofja Loka - nahajališče mineralov - Alpska žila s kremenovimi kristali na Hrastniku pri Škofji Loki
- Jama v Podpečini
- Jama pri Visokem
- Platiševo brezno
- Brezno na Starem vrhu
- Starovršsko brezno
- Jama ob žičnici na Starem vrhu
- Brezno v senožeti
- Jama v Laškem vrhu
- Praprotno (jama)
- Sredniška luknja
- Močilnik (jama)
- Kevdrc na Puštalu
- Slugov brezen
- Požiralnik na Gamku
- Matjaževa jama
- Luknja nad Gajdnikom
- Štinetova jama
- Grogovčev brezen
- Jugovčeva jama
- Projev grez
- Prugarjeva jama
- Andrejeve skalce (jama)
- Jazbečeva luknja nad Drago
- Jama pod skalo
- Brezen v Kafolovi gmajni
- Jama v Kafolovi gmajni
- Kurnik (jama)
- Katotova jama
- Brezno v Hrastnici
- Bohkovo brezno
- Migutovo brezno
- Gipsova jama
- Marijino brezno
- Balantov studenec
- Brezen v Gabrovških lazih
- Rantov brezen
- Jama v Vincarški grapi
- Jama na odcepu za Gabrovo
- Jama pod vrhom Lubnika
- Plavica (jama)
- Spodmol na Lubniku
- Brezno na Malem Lubniku
- Brezno pri Malem Lubniku
- Jama pri Malem Lubniku
- Kevderca na Lubniku
- Lubniška jama
- Gnezdivka (jama)
- Sušnikova jama
- Brezno v Sušnikovi gmajni
- Brezno v Kotlah
- Brezno v Kotlah 2
- Maužarjeva jama
- Iskana jama na Lubniku

Naravne vrednote – lokalni pomen (Pravilnik o določitvi in varstvu naravnih vrednot, Uradni list RS, št. 111/04, 70/06, 58/09, 93/10 in 23/15):

- Hrastnica
- Bodoljska grapa
- Ožbolt nad Zmincem – suho travišče in resava 2
- Ožbolt nad Zmincem – suho travišče in resava 1
- Sopot – grapa desnega pritoka Poljanske Sore s skakalci in slapovi
- Sopotniška grapa – levi pritok Poljanske Sore s skakalci
- Zaplotnica - levi pritok Poljanske Sore
- Poljanska Sora
- Selška Sora
- Črnovski potok - slapišče na Črnovškem potoku, dolvodno od spodnje postaje žičnice na Stari vrh

- Grajšak – grapa desnega pritoka Selške Sore
- Virloški potok
- Moškrinska grapa
- Pevenski potok
- Suha
- Crngrob – Virmaše – ostanki nižinskega gozda
- Forme - mokrišče
- Kamnitnik – grič iz škofjeloškega konglomerata
- Lipica – rečna terasa
- Reteče gramoznica
- Štibrnica
- Jablenovica - potok s slapovi, levi pritok Selške Sore gorvodno od Ševelj
-
- Potoška grapa – zgornji tok
- Škofja Loka - hrastov gozd – ostanek nižinskega hrastovega gozda v Frankovem naselju v Škofji Loki
- Črnovski potok – izvorni krak potoka Luša s prelivnimi stopnjami in slapišči, zahodno od naselja Praprotno
- Log nad Škofjo Loko – izvira
- Breznica – domača kostanja
- Štangruf – nahajališče škofjeloškega apnenca
- Škofja Loka – dreved na Grabnu
- Škofja Loka – dreved divjih kostanj
- Hudičeva brv - tesen Poljanske Sore v Škofji Loki

Gozdni rezervat:

- Zminec

EPO:

- Reteške loke - ekološko pomembno območje in varovano območje Nature 2000 - poplavni gozd oz. mokrišče s specifično favno in floro.
Dostop do območja je možen z osebnim vozilom, območje si je mogoče ogledati peš ali s kolesom. Skozi del Reteških lok je speljana učna pot Godeške loke. Trasa je objavljena na spletnih straneh KS Godešič.
- Reteče gramoznica - ekosistemska in zoološka naravna vrednota – gramoznica, sekundarni biotop ogroženih vrst ptic in dvoživk na Sorškem polju.
Dostop do območja je možen z osebnim vozilom, območje ni namenjeno obiskovalcem.
- Crngrob, Virmaše - ekosistemska naravna vrednota - ostanek nižinskega gozda.
Dostop do območja je možen z osebnim vozilom, območje si je mogoče ogledati peš ali s kolesom. Skozi območje vodi Loška kolesarska pot in Pot v Crngrob.
- Škofja Loka, Frankovo naselje - ekosistemska naravna vrednota lokalnega pomena - ostanek nižinskega hrastovega gozda.
Gozd je del urbanega območja in služi kot park.

Varovalni gozdovi

Pozitivni vpliv na zavarovana območja:

- večja skrb za zaščito naravnih vrednot;
- prepoznavanje pomena zavarovanih območij;
- ohranjanje pestrosti habitatov in številčnosti vrst;
- komunalno urejanje dostopov in izhodišč za ogled;
- vzpostavitev novih in oživljanje starih učnih/sprehajalnih poti;
- vzdrževanje poti (pohodniških, kolesarskih,...) in označevanje znamenitosti;
- razvijanje trajnostnih oblik turizma.

Negativni vpliv na zavarovana območja:

- nestrokovno upravljanje z naravnimi vrednotami (neupoštevanje ukrepov zaščite);
- vandalizem;
- nekontroliran dostop do območij s posebno zaščito (kraške jame).

1.1.2. Biotska raznovrstnost

Vrste na rdečem seznamu ogroženih vrst:

- ❖ Godeške in Reteške Loke, Sora:
 - prodni ali veliki studenčar (*Cordulegaster heros*)
 - sulec (*Hucho hucho*)
 - zvezdogled (*Romanogobio uranoscopus*)
 - potočni piškur (*Eudontomyzon spp.*)
 - glavač ali kapelj (*Cottus gobio*)
 - velika nežica (*Cobitis elongata*)
 - pohra (*Barbus meridionalis*)
 - blistavec (*Telestes souffia*)
 - zlata nežica (*Sabanejewia aurata*)
- ❖ Lubnik, Marijino brezno, Kevderc:
 - navadni koščak (*Austropotamobius torrentium*)
 - mali podkovernjak (*Rhinolophus hipposideros*)
 - širokouhi ali mulasti netopir (*Barbastella barbastellus*)
 - ozki vretenc (*Vertigo angustior*)
 - črtasti medvedek (*Euplagia quadripunctaria*)
- ❖ Poljanska Sora:
 - vejicati netopir (*Myotis emarginatus*)
 - nežica ali polžača (*Cobitis taenia*)
 - blistavec (*Leuciscus souffia*)
- ❖ Gozd Kranj - Škofja Loka:
 - hribski urh (*Leuciscus souffia*)
 - črtasti medvedek (*Callimorpha quadripunctaria*)
 - kranjska sita (*Eleocharis carniolica*)

Zavarovana drevesa:

- Grajski park z lipovim drevoredom
- Drevored na Grabnu
- Drevored in skupina dreves v Jegorovem predmestju
- 2 domača kostanja v Breznici
- 2 domača kostanja v Zaječarju
- 4 lipe v starem mestnem jedru:
 - pred pošto
 - pred staro mlekarno
 - na Spodnjem trgu

- pri Homanu.

Pozitivni vpliv na biotsko raznovrstnost:

- ohranjanje pestrosti živalskih vrst in biotskega ravnotežja v okolju;
- večja skrb za zaščito ogroženih vrst in prepoznavanje za njih pomembnih habitatov;
- prepoznavanje, zaščita in ohranjanje pomembnih/značilnih rastlin in živali;
- zaznavanje in odstranjevanje tujerodnih invazivnih vrst – zaznane tujerodne vrste na Škofjeloškem: navadni octovec (*Rhus typhina*), metuljnik (*Buddleja davidii*), kanadska hudoletnica (*Coryza canadensis*), lasasto proso (*Panicum capillare*), veliki pajesen (*Ailanthus altissima*), pelinolistna žvrklja (*Ambrosia artemisiifolia*), severnoameriške nebine (*Aster novi-belgii* agg.), oljna bučka (*Echinocystis lobata*), enoletna suholetnica (*Erigeron annuus*), japonski dresnik (*Fallopia japonica*), laška repa ali topinambur (*Helianthus tuberosus*), žlezava nedotika (*Impatiens glandulifera*), drobnocvetna nedotika (*Impatiens parviflora*), mnogolistni volčji bob (*Lupinus polyphyllus*), navadna vinika (*Parthenocissus quinquefolia* agg.), robinija (*Robinia pseudoacacia*), deljenolistna rudbekija (*Rudbeckia laciniata*), kanadska zlata rozga (*Solidago canadensis*), orjaška zlata rozga (*Solidago gigantea*), japonska medvejka (*Spiraea japonica*);
- ozaveščanje prebivalstva o pomenu biotske raznovrstnosti;
- razvijanje trajnostnih oblik turizma;
- več virov prihodkov iz naslova turizma.

Negativni vpliv na biotsko raznovrstnost:

- pritisk na habitate in prekomerno vznemirjanje živali (pohodništvo, kolesarjenje,...);
- izvajanje infrastrukturnih projektov (ceste, kanalizacija, energetika,...) izven urbanega jedra ter širjenje urbanih površin na račun naravnih površin;
- nestrokovno upravljanje z naravnimi vrednotami (neupoštevanje ukrepov zaščite);
- krčenje in izguba pestrosti habitatov

1.1.3. Hidrologija

V občini Škofja Loka ni turistično zanimivih jezer ali slapov.

Reke: Poljanska Sora, Selška Sora, Sora

Poljanska in Selška Sora izvirata na prehodu alpskega v dinarski svet. Poljanska Sora ima izvir vzhodno od Rovt na nadmorski višini 680 m, do Škofje Loke pa se reka spusti za približno 340 m. Površina njenega porečja znaša 328 km². Poljanska Sora ima v primerjavi s Selško Soro za tretjino več vode ter v izvirnem delu bolj ohranjen in primeren habitat za drst migratornih vrst rib. Selška Sora ima dva izvira: nad Sorico na nadmorski višini 904 m in pod Petrovim Brdom pod Poreznom (Zadnja Sora). Selška dolina je strmejša kot Poljanska dolina: med izvirom v Sorici in sotočjem v Škofji Loki je 575 m višinske razlike. Porečja Selške Sore znaša 224 km². Selška Sora je zaradi hudourniškega značaja bolj regulirana in energetsko izrabljena. Sora je desni pritok Save, ki nastane na sotočju Poljanske in Selške Sore v Škofji Loki. Na 9,4 km dolgi poti po skrajnem južnem robu Sorškega polja od Škofje Loke do izliva v Savo v Medvodah ima miren tok z značajem ravninske reke. Skupna dolžina vseh treh rek na območju destinacije je 30 km.

Vsi glavni vodotoki porečja Sore in večina pritokov imajo status naravne vrednote. Posebno varstveno območje Poljanska Sora Log – Škofja loka obsega Poljansko Soro od Hotavelj do Škofje Loke. Posebno varstveno območje Sora Škofja Loka – jez Goričane, obsega Soro od sotočja v Škofji Loki do jezua v Goričanah.

Po podatkih Zavoda za ribištvo Slovenije je v glavnih vodotokih obravnavanega območja 25 vrst rib, 1 rak in 1 obloustka. Z ribjim staležem upravlja Ribiška družina Sora.

V občini Škofja Loka so za ribe težko prehodni oziroma neprehodni objekti: Okornov jez v Škofji Loki (slabo funkcionalna ribja steza, težko prehodni), Šeširjev jez v Škofji Loki (slabo funkcionalna ribja steza, težko prehodni), mHE Košir v Škofji Loki (jez brez ribje steze, neprehodni), mHE Podlubnik v Škofji Loki (jez brez ribje steze, neprehodni), Puštalski oz. kopališki jez v Škofji Loki (slabo funkcionalna ribja steza) in Krnišnikov jez na Logu (vidni ostanki ribje steze, težko prehodni).

Pozitivni vpliv na hidrologijo:

- razvoj ribolovnega turizma: dodatni prihodek ponudnikov gostinskih ter namestitvenih storitev, možnosti razvoja novih turističnih produktov - vodenje ribičev;
- prihod premožnejših turistov;
- daljša nastanitev;
- zadrževanje na območju destinacije;
- promocija lokalne narave in kulinarike;
- urejanje kopališč;
- urejanje kanalizacijskega omrežja.

Negativni vpliv na hidrologijo:

- vlaganje neavtohtonih tržno zanimivejših rib;
- pozidava in regulacija naravnih brežin (kampi, gostišča ob vodotokih,...);
- degradacija naravnega okolja zaradi neustrezne komunalne ureditve turističnih objektov;
- večje škode ob naravnih ujmah zaradi poseganja v poplavno območje vodotokov.

1.1.4. Geologija

- Lubnik – vzpetina nad mestom s pohodnimi potmi in razglednim vrhom
- Kevdrc, Lubniška jama ter druga brezna in jame na Lubniku
- Marijino brezno, Gipsova jama, Migutovo brezno, Bohkovo brezno – naravna vrednota - osameli kras s površinskimi in podzemskimi kraškimi pojavi v škofjeloškem konglomeratu
- Štangruf – nahajališče škofjeloškega apnenca
- Gramoznica Reteče - ekosistemska in zoološka naravna vrednota
- Sopot - grapa s skalcami in slapovi
- Kamnitnik – nahajališče škofjeloškega konglomerata
- Hudičeva brv – tesen v ploščatih apnencih

Pozitivni vpliv na geologijo:

- prepoznavanje in zaščita geoloških posebnosti;
- urejanje dostopov in informiranje deležnikov.

Negativni vpliv na geologijo:

- nestrokovno upravljanje z naravnimi vrednotami – dopuščanje obiska v strogo zaščitena območja (npr. v Marijino brezno – prezimovališče malega podkovnjaka);
- izkoriščanje za netrajnostne aktivnosti, brez namena ohranitve ali zaščite.

1.1.5. Pokrajina in razgledi

Večji del ozemlja pripada zahodnemu predalpskemu hribovju, nižina pa je sestavni del Ljubljanske kotline. Hriboviti svet je močno razčlenjen. Večji del se razteza nad dolinama obeh Sor, do nadmorske višine okoli 1.200 metrov. Sestavlja ga široko sleme od Lubnika do Mladega vrha. Značilni so predvsem prostrani gozdovi, travniki in pašniki s privlačno kulturno krajino in skrbno obdelanimi polji. Ravninsko-dolinski svet obsega Poljansko in Selško dolino ter Sorško polje.

Razgledi:

- pogled na veduto Škofje Loke (iz Hribca, iz Kidričeve ceste, iz Hudičeve brvi, iz Kamnitnika)
- pogled na stari most (z brvi, z Lahovega mostu)
- pogled na Sv. Tomaž (iz Križne gore, z Loškega gradu/Vincarij,...),
- razgled na Kamniško-savinjske Alpe (iz ceste Mlaka nad Lušo – Zapreval in zgornje postaje sedežnice Stari vrh),
- razgledni vrh Lubnik (1024 m) neposredno nad Škofjo Loko Hudičeva brv – tesen v ploščatih apnencih

Pozitivni vpliv na pokrajino in razgled:

- ureditev panoramske/vojaške ceste (trenutno je načrt opuščen);
- ureditev sprehajalnih poti (Križna gora);
- zaščita razgleda na veduto Škofje Loke (primer s Kidričeve ceste pri Petrolu);
- ureditev in vzdrževanje razgledov na veduto Škofje Loke (Hribec, Kamnitnik);
- prenova starega mostu.

Negativni vpliv na pokrajino in razgled:

- preobsežni posegi v prostor;
- degradacija pokrajine in razgledov.

1.1.6. Paleontologija

Okolica Škofje Loke je geološko zelo raznolika. Najstarejše kamnine pod Lubnikom spadajo v karbonsko obdobje, medtem ko so najmlajše iz oligocenske dobe. Vmes je še vrsta zanimivih plasti in med njimi po bogastvu fosilov gotovo izstopajo spodnjetroasne plasti. Te plasti lahko opazujemo v okolici Križne gore, pri Bodovljah in na južni strani Osolnika, kjer so v največjem obsegu razgaljene. V mnogih kolovozih in manjših grapah lahko v spodnjetroasnih kamninah med Sveto Barbaro in Osolnikom najdemo zanimivo združbo fosilov, ki do sedaj še ni bila temeljito raziskana.

Spodnjetroasne plasti med Sveto Barbaro in Osolnikom ter naprej proti dolini Ločnice so dokaj bogate s fosilnimi ostanki. Nekatere kamnine vsebujejo množico ploščic morskih lilij, medtem ko so ostali fosili redkejši. Najbogatejše so zgornje plasti spodnjetroasne skladovnice, saj vsebujejo tipične polže *Werfenella rectecostata* in amonite rodu *Tirolites* ter le redke ostanke školjk. Za te plasti so značilne tudi fosilne sledi rodu *Rhizocorallium*. Vsekakor pa predstavlja najbolj zanimivo najdbo ostanek zob spodnjetroasne ribe. Zaporedje spodnjetroasnih plasti pod Osolnikom je zagotovo eno najbolj popolnih v okolici Škofje Loke in si zasluži dodatnih ter bolj temeljitih raziskav.

Pozitivni vpliv na paleontologijo:

- preučitev nahajališč fosilov in kamnin;
- zaščita pomembnejših nahajališč;
- popestritev turistične ponudbe (ekskurzije za izobraževalne ustanove, priprava razstav,...).

Negativni vpliv na paleontologijo:

- vandalizem na nahajališčih;
- nezakonita preprodaja fosilov in kamnin.

1.1.7. Okolje in naravni viri

❖ Oskrba z vodo:

Javni loški vodovod oskrbuje s pitno vodo približno 19000 prebivalcev v naslednjih naseljih in vaseh: Binkelj, Bodovlje (delno), Dorfarje, Forme, Godešič, Gor.vas-Reteče, Gosteče, Grenc, Hosta, Lipica, Log nad Šk.Loko, Na Logu, Papirnica (delno), Podpulfrca, Pungert, Puštal, Reteče, Stara Loka, Suha, Sv.duh, Trata, Trnje, Vešter, Vincarje, Virlog, Virmaše, Zminec (delno) in mesto Škofja Loka. JLV se redno oskrbuje s pitno vodo iz zajetij in vrtin v Hotovlji, ter zajetij: Trebija, Lovrenc, Gabrovo, Trnje in črpališč Viršk, ter Vešter. Rezervni vir pitne vode za JLV je črpališče Sorško polje, preverjeni vir pitne vode za JLV pa tudi črpališče Visoko. Zaradi onesnaženosti je že nekaj let izključeno črpališče Lipica.

Javni vodovod Rovte-Lenart-Luša zagotavlja oskrbo s pitno vodo približno 120 prebivalcem naselij Rovte v Selški dolini, Sv. Lenart, Zgornja Luša in Spodnja Luša. Vir pitne vode je zajetje Mladi vrh.

Ostali vodovodi: Bukovščica, Knape, Ševlje, Bukovica, Praprotno, Križna gora, Pevno, Crngrob, Zminec, Gabrk, Brode, Draga.

❖ **Odpadna voda:**

Trenutno je na javno kanalizacijo priključenih cca 16.000 prebivalcev občine Škofje Loke, kar predstavlja cca 70% od skupno 22.800 vseh občanov, oziroma cca 96% občanov aglomeracije Škofja Loka. Skupna dolžina kanalov v upravljanju Loške komunale d.d. je 53.554 m, od tega 32.711 m mešanega sistema, 10.678 m fekalne kanalizacije in 10.165 m meteorne kanalizacije. Komunalna in padavinska odpadna voda, ki se v mestu Škofja Loka in v okolici, odvaja v javno kanalizacijo Škofja Loka, se čisti na **Centralni čistilni napravi Škofja Loka**, zmogljivosti 45600 PE. Je mehansko–biološka čistilna naprava s terciarnim čiščenjem odpadne vode. Komunalna in padavinska odpadna voda, ki se v naseljih Godešič, Reteče in Gorenja vas-Reteče odvaja v javno kanalizacijo, se čisti na **Čistilni napravi Reteče**, zmogljivosti 2400 PE, ki je mehansko–biološka čistilna naprava. Blato iz zalogovnika se odvaža v obdelavo na Centralno čistilno napravo.

❖ **Trdni odpadki:**

Na območju občine Škofja Loka je bilo v letu 2000 načrtno uvedeno ločeno zbiranje odpadkov na izvoru nastanka. Uveden je bil enoten sistem zbiranja in odvoza odpadkov za vse uporabnike na območju celotne občine. Ločeno se zbirajo: papir vključno s papirno in kartonsko embalažo, plastika, kovinska, tetrapak in steklena embalaža, nevarni odpadki, kosovni odpadki, biološki odpadki, nagrobne sveče in ostanek odpadkov (mešani komunalni odpadki). Kosovni odpadki se v predelavi ločujejo na lesene, kovinske in ostale. Sistem se stalno dopolnjuje in nadgrajuje tudi z drugimi predelovalci surovin: ločeno se zbira uporabni tekstil, obutev in igrače (Humana, Hafner Bogdan) ter odpadna električna in elektronska oprema (ZEOS).

Na območju celotne občine Škofja Loka imamo urejenih in opremljenih 122 zbiralnic ločenih frakcij komunalnih odpadkov, to je v povprečju 1 zbiralnica na 189 prebivalcev. Zbirni center ločenih frakcij komunalnih odpadkov Draga deluje od julija 2005.

❖ **(Samo)Oskrba z energijo:**

<i>MHE</i> (skupaj cca. 350 kW):	Škofja Loka.
<i>MFE</i> (skupaj cca. 2500 kW) nad 48 kW:	Oš Jela Janežiča, ŠD Trata, Trata, Košir, Odeja, Nimrod Seha (I, II, III), EGP Masol, Weber, Weber dva, Knauf (I, II, III), Kalan Suha, Seha, Pintar, Dolenc, Mibla.
<i>EBP</i> (bioplinarna - 120 kW):	CČN Škofja Loka.
<i>SPT</i> (lesna biomasa - 88kW):	Dolenc.

Vzpostavljena je zanka s 110 kW daljnovodom Železniki - Bohinjska Bistrica za stabilnejšo oskrbo z električno energijo Škofjeloškega (Selška dolina) in Bohinjskega območja.

Vsi viri oskrbe z energijo so predstavljeni v [Lokalnem energetskega konceptu](#) str. 56.

Pozitivni vpliv na okolje in naravne vire:

- urejanje komunalne infrastrukture;
- osveščanje prebivalstva in varovanje okolja;
- osveščenost turistov daje pozitiven zgled lokalnemu prebivalstvu;
- vlaganja v 'nadstandardno' infrastrukturo zaradi turističnega obiska;
- uvajanje zelenih tehnologij in trajnostno ravnanje z viri;

- zmanjševanje ogljičnega odtisa destinacije;
- zmanjševanje odvisnosti od fosilnih goriv;
- čistejše ozračje;
- skrb za urejeno in lepše okolje (lokalna skupnosti in občani);
- monitoring – spoštovanje okoljskih zavez.

Negativni vpliv na okolje in naravne vire:

- povečana potrošnja vode in energije;
- povečan promet (slabša kakovost zraka, povečan hrup, prometni zastoji,...);
- povečani izpusti odpadnih voda, onesnaževanje zaradi neustreznih energentov, večje količine odpadkov;
- nespoštovanje zelenih praks destinacije s strani obiskovalcev.

1.1.8. Hrup in osvetlitev

Destinacija še ni definirala virov hrupa, posledično občina tudi nima izdelane karte obremenjenosti s hrupom. Po projekcijah sta najmočnejša vira hrupa cestni in železniški promet. V okviru Celostne prometne strategije Škofje Loke je predvidena vzpostavitev sistemov za spremljanje obremenjenosti s hrupom in izdelava karte dejanskih virov hrupa.

Največ sijalk je namenjenih osvetljevanju cest. Skupno število sijalk za osvetljevanje občinskih in državnih cest je 3.158, kar predstavlja preko 94 % vseh sijalk, medtem ko je njihov delež po moči preko 94 % oz. 429.379 W. Med javne površine se v občini uvrščajo prehodi za pešce in parkirišča. Iz podatkov je razvidno, da je delež sijalk za osvetljevanje javnih površin 1,72 %, medtem ko je delež moči 1,46 %. Od ustanov se osvetljuje cerkve in samostan v Škofji Loki, dve športni igrišči, Škofjeloški grad pa osvetljuje 20 sijalk.

Na območju občine Škofje Loke je v obstoječem stanju prisotna javna razsvetljava v območjih:

- UN Škofja Loka,
- UN Reteče,
- dolina Poljanske Sore in
- dolina Selške Sore z dolinama pritokov Bukovščice in Luše.

V ostalih delih občine, to so predvsem hribovita območja Škofjeloškega hribovja med obema Sorama ter območje Škofjeloško-Polhograjskega hribovja, javna razsvetljava ni prisotna. Na teh območjih so viri svetlobe predvsem osvetlitve posameznih gospodarskih in stanovanjskih objektov ter cerkva in kulturnih spomenikov.

Po Uredbi o svetlobnem onesnaženju poraba energije na prebivalca ne sme presegati 44,5 kWh. Občina Škofja Loka je v letu 2012 beležila porabo 49 kWh na prebivalca. V 2013 je bil sprejet načrt menjave sijalk za javno razsvetljava. Ob zamenjavi dotrajanih sijalk se vstavlja varčnejše. Največji porabniki so vpadnice v mesto iz smeri Kranja, Medvod, Trate, Poljanske in Selške smeri, saj so ob glavnih prometnicah montirane 250 W luči. V letu 2016 se je poraba energije za javno razsvetljava glede na preteklo leto malenkostno povečala in znaša 1.089.829 kWh oziroma 47,59 kWh na prebivalca. To je bila posledica ponovne vključitve v letu 2015 izklopljene javne razsvetljave ob zaključku del na kanalizacijskem omrežju in zaradi pomanjkanja sredstev v 2016 za izvajanje načrta menjav..

Pozitivni vpliv na hrup in osvetlitev:

- omejitve industrijskega hrupa;
- prilagajanje svetlobnega onesnaženja okoljevarstvenim smernicam;
- omejevanje in urejanje osvetlitve;
- prihranek energije;
- urejanje prometa in s tem povezano zmanjševanje hrupa.

Negativni vpliv na hrup in osvetlitev:

- povečan hrup (več transporta turistov, povečanje dobav turističnim ponudnikom);
- neprimerna in/ali prekomerna osvetljenost;
- nočni hrup – kaljenje nočnega miru;
- predstavljanje infrastrukturnih projektov (ceste) izven urbanega jedra in s tem degradacija kmetijskih ter drugih naravnih površin;
- moten bioritem nočnih živali.

1.2. Kultura

1.2.1. Stavbna dediščina

❖ Arhitektura

Bodovlje - cerkev Sv. Petra
 Brode v Poljanski dolini – cerkev Sv. Tomaža
[Brode v Poljanski dolini – domačija Brode 2](#)
 Bukovica pri Železnikih – cerkev Sv. Florijana
 Bukovščica – cerkev Sv. Klementa
[Crngrob – Cerkev Marijinega oznanjenja](#)
[Crngrob – Rdeče znamenje v Smrečju](#)
 Dorfarje – domačija Dorfarje 16
 Gabrška Gora – cerkev Sv. Primoža in Felicijana
[Godešič – cerkev Sv. Nikolaja](#)
[Gosteče – cerkev Sv. Andreja](#)
 Križna Gora – hiša Križna Gora 17
[Križna gora nad Škofjo Loko - Cerkev sv. Križa](#)
 Lovrenška gora - Cerkev sv. Lovrenca
 Na Logu - Cerkev sv. Volbenka
 Na Logu - Znamenje
 Pevno - Cerkev sv. Uršule
 Puštal - Cerkev sv. Križa
[Puštal – domačija Puštal 74](#)
 Puštal - Dvorec
 Puštal - Hiša pri Burjevcu
 Puštal - Hiša Puštal 12
 Puštal - Hiša Puštal 13
 Puštal - Hiša Puštal 80

Reteče - Cerkev sv. Janeza Evangelista
 Sopotnica - Cerkev sv. Florijana
 Staniše - Domačija Staniše 2
[Stara Loka – Starološki grad](#)
 Stara Loka - Cerkev sv. Jurija
[Suha pri Škofji Loki – Cerkev sv. Janeza Krstnika](#)
[Suha pri Škofji Loki - Domačija Suška 52](#)
 Suha pri Škofji Loki - Hiša Suha 20
 Suha pri Škofji Loki - Španovo znamenje
 Sveta Barbara - Cerkev sv. Barbare
 Sveti Andrej - Cerkev sv. Andreja
 Sveti Duh pri Škofji Loki - Ajmanov grad
 Sveti Duh pri Škofji Loki - Cerkev sv. Duha,
 Sveti Lenart - Cerkev sv. Lenarta
 Sveti Ožbolt - Cerkev sv. Ožbolta
 Sveti Ožbolt - Domačija Sveti Ožbolt 24
 Sveti Tomaž - Cerkev sv. Tomaža
 Škofja Loka - Cerkev Marijinega brezmadežnega spočetja
 Škofja Loka - Cerkev sv. Ane
[Škofja Loka - Cerkev sv. Jakoba](#)
 Škofja Loka - Cerkev Žalostne Matere božje
 Škofja Loka - Domačija Kapucinski trg 25

Škofja Loka - enoločni kamnit srednjeveški most čez

Selščico s skulpturo Janeza Nepomuka

Škofja Loka - Fasadi Mestni trg 16, 17

Škofja Loka - Gasilski dom

Škofja Loka - Gledališče Spodnji trg 14

Škofja Loka – Grad

Škofja Loka - Hiša Blaževa 1

Škofja Loka - Hiša Blaževa 10

Škofja Loka - Hiša Blaževa 11

Škofja Loka - Hiša Blaževa 2

Škofja Loka - Hiša Blaževa 4

Škofja Loka - Hiša Blaževa 5

Škofja Loka - Hiša Blaževa 6

Škofja Loka - Hiša Blaževa 7

Škofja Loka - Hiša Blaževa 8

Škofja Loka - Hiša Cankarjev trg 10

Škofja Loka - Hiša Cankarjev trg 11

Škofja Loka - Hiša Cankarjev trg 12

Škofja Loka - Hiša Cankarjev trg 13

Škofja Loka - Hiša Cankarjev trg 2

Škofja Loka - Hiša Cankarjev trg 3

Škofja Loka - Hiša Cankarjev trg 4

Škofja Loka - Hiša Cankarjev trg 5

Škofja Loka - Hiša Cankarjev trg 6

Škofja Loka - Hiša Cankarjev trg 8

Škofja Loka - Hiša Kapucinski trg 22

Škofja Loka - Hiša Kapucinski trg 23

Škofja Loka - Hiša Klobovsova 1

Škofja Loka - Hiša Klobovsova 10

Škofja Loka - Hiša Klobovsova 11

Škofja Loka - Hiša Klobovsova 12

Škofja Loka - Hiša Klobovsova 3

Škofja Loka - Hiša Klobovsova 4

Škofja Loka - Hiša Klobovsova 5

Škofja Loka - Hiša Klobovsova 6

Škofja Loka - Hiša Klobovsova 7

Škofja Loka - Hiša Klobovsova 8

Škofja Loka - Hiša Klobovsova 9

Škofja Loka - Hiša Kopališka 1

Škofja Loka - Hiša Kopališka 15

Škofja Loka - Hiša Kopališka 16

Škofja Loka - Hiša Kopališka 23

Škofja Loka - Hiša Kopališka 3

Škofja Loka - Hiša Kopališka 5

Škofja Loka - Hiša Kopališka 8

Škofja Loka - Hiša Kopališka 9

Škofja Loka - Hiša Mestni trg 1

Škofja Loka - Hiša Mestni trg 10

Škofja Loka - Hiša Mestni trg 11

Škofja Loka - Hiša Mestni trg 12

Škofja Loka - Hiša Mestni trg 13

Škofja Loka - Hiša Mestni trg 14

Škofja Loka - Hiša Mestni trg 15

Škofja Loka - Hiša Mestni trg 18

Škofja Loka - Hiša Mestni trg 19

Škofja Loka - Hiša Mestni trg 2

Škofja Loka - Hiša Mestni trg 20

Škofja Loka - Hiša Mestni trg 21

Škofja Loka - Hiša Mestni trg 23

Škofja Loka - Hiša Mestni trg 24

Škofja Loka - Hiša Mestni trg 26

Škofja Loka - Hiša Mestni trg 27

Škofja Loka - Hiša Mestni trg 28

Škofja Loka - Hiša Mestni trg 29

Škofja Loka - Hiša Mestni trg 3

Škofja Loka - Hiša Mestni trg 30

Škofja Loka - Hiša Mestni trg 31

Škofja Loka - Hiša Mestni trg 32

Škofja Loka - Hiša Mestni trg 33

Škofja Loka - Hiša Mestni trg 34

Škofja Loka - Hiša Mestni trg 36

Škofja Loka - Hiša Mestni trg 37

Škofja Loka - Hiša Mestni trg 38

Škofja Loka - Hiša Mestni trg 39

Škofja Loka - Hiša Mestni trg 4

Škofja Loka - Hiša Mestni trg 40

Škofja Loka - Hiša Mestni trg 41

Škofja Loka - Hiša Mestni trg 42

Škofja Loka - Hiša Mestni trg 5

Škofja Loka - Hiša Mestni trg 6

Škofja Loka - Hiša Mestni trg 7

Škofja Loka - Hiša Mestni trg 8

Škofja Loka - Hiša Mestni trg 9

Škofja Loka - Hiša Poljanska 1

Škofja Loka - Hiša Poljanska 26

Škofja Loka - Hiša Spodnji trg 10

Škofja Loka - Hiša Spodnji trg 11

Škofja Loka - Hiša Spodnji trg 12

Škofja Loka - Hiša Spodnji trg 13

Škofja Loka - Hiša Spodnji trg 15

Škofja Loka - Hiša Spodnji trg 16

Škofja Loka - Hiša Spodnji trg 17

Škofja Loka - Hiša Spodnji trg 18

Škofja Loka - Hiša Spodnji trg 19

Škofja Loka - Hiša Spodnji trg 20

Škofja Loka - Hiša Spodnji trg 21

Škofja Loka - Hiša Spodnji trg 22

Škofja Loka - Hiša Spodnji trg 23

Škofja Loka - Hiša Spodnji trg 24

Škofja Loka - Hiša Spodnji trg 25

Škofja Loka - Hiša Spodnji trg 26

Škofja Loka - Hiša Spodnji trg 27

Škofja Loka - Hiša Spodnji trg 29

Škofja Loka - Hiša Spodnji trg 30

Škofja Loka - Hiša Spodnji trg 31

Škofja Loka - Hiša Spodnji trg 32

Škofja Loka - Hiša Spodnji trg 33
Škofja Loka - Hiša Spodnji trg 34
Škofja Loka - Hiša Spodnji trg 35
Škofja Loka - Hiša Spodnji trg 36
Škofja Loka - Hiša Spodnji trg 37
Škofja Loka - Hiša Spodnji trg 38
Škofja Loka - Hiša Spodnji trg 39
Škofja Loka - Hiša Spodnji trg 4
Škofja Loka - Hiša Spodnji trg 5
Škofja Loka - Hiša Spodnji trg 6
Škofja Loka - Hiša Spodnji trg 7
Škofja Loka - Hiša Spodnji trg 8
Škofja Loka - Hiša Spodnji trg 9
[Škofja Loka - Homanova hiša](#)
Škofja Loka - Kapucinski samostan
[Škofja Loka - Kašča Spodnji trg 1](#)

Škofja Loka - Marijino znamenje na Mestnem trgu
[Škofja Loka - Mestno jedro](#)
Škofja Loka - Nunska cerkev
Škofja Loka - Rotovž Mestni trg 35
Škofja Loka - Spomenik talcem za Kamnitnikom
Škofja Loka - Špital
[Škofja Loka - Uršulinski samostan](#)
Škofja Loka - Vodnjak na Mestnem trgu
Valterski Vrh - Cerkev sv. Filipa in Jakoba
Vešter - Vešterski mlin
Visoko pri Poljanah - Domačija Visoko 2
[Visoko pri Poljanah - Dvorec Visoko](#)
Visoko pri Poljanah - Grobnica Ivana Tavčarja
Visoko pri Poljanah - Območje Tavčarjeve in
Debeljakove domačije
Zgornja Luša - Hiša Zgornja Luš

❖ Muzej

Zbirke Loškega muzeja:

- poselitev loškega ozemlja od prazgodovine do 973,
- zbirka Krancelj,
- zbirka Komun,
- zbirka loške meščanske keramike,
- mlin in Škoparjeva hiša - muzej na prostem,
- Visokška domačija pripoveduje,
- kulturnozgodovinska zbirka,
- Škofjeloški pasijon,
- umetnostnozgodovinska zbirka,
- etnološke zbirke,
- Dražgoše med II. svetovno vojno,
- zbirka novejšje zgodovine,
- prirodoslovna zbirka,
- Miheličeva galerija.

Loški muzej upravlja Groharjevo galerijo.

❖ inženirski projekti

vojaška cesta Podpulfarca – Lubnik – Stari vrh - Blegoš

❖ arheološka najdišča:

- gomile starejše železne dobe in prazgodovinska naselbina na ledini Godeško-Reteških Dobrav,
- [Breznica pod Lubnikom - ostanki neolitika in kamene dobe v Lubniški jami in Kevdercu](#),
- prazgodovinska naselbina na hribu Kraj (V Risu – Bukovica),
- prazgodovinsko gradišče in srednjeveška vojaška utrdba Kremplov hrib (Hosta),
- železnodobno gradišče in poznorimska naselbina na Puštalu nad Trnjem,
- antično grobišče Stari dvor,

- antični kamnolom Kamnitnik,
- ostanki antičnega vodovoda Trnje, Binkelj in Šolska ulica,
- vila rustika Žabnica,
- ostanki rimske trdnjave za Ajmanovim gradom.
- donžon na Kranclju,
- srednjeveška naselbina pod gradom med sotočjema Sor Škofja Loka s Kranceljem, gradom in predmestjem.

Pozitivni vpliv na stavbno dediščino:

- prepoznavanje potenciala destinacije in določanje prioritete;
- načrtovanje turističnih aktivnosti;
- usklajevanje različnih strategij destinacije v skrbi za ohranjanje kulturne dediščine;
- skrb za večjo prepoznavnost destinacije in pomena stavbne dediščine.

Negativni vpliv na stavbno dediščino:

- nespoštovanje kulturnih vrednot in uničevanje stavbne dediščine – nestrokovne preнове ali preurejanja stavb, vandalizem na arheoloških najdiščih, propadanje muzejskih zbirk,...;
- namerno prepuščanje propadu oziroma izvajanje aktivnosti, ki pospešujejo propadanje;
- neusklajeno delovanje v prid zaščite kulturnih spomenikov (lokalne/individualne pobude vs. interes/letni plani občine, ipd....);
- škodljivi posegi v prostor, degradacija kulturnih spomenikov.

1.2.2. Živa dediščina

Izdelki lokalnih mojstrov sekcije [DUO pri OOO Škofja Loka](#):

- Mali kruhek. Že od nekdaj je v Škofji Loki tradicija peke malega kruhka. To je medeno pecivo, ki ga oblikujejo v posebej izdelanih lesenih modelih. Danes tradicija peke kruhkov ponovno stopa v vsakdanje življenje domačinov, hkrati pa mali kruhki predstavljajo turistični spominek Škofje Loke. V letu 2017 bo oddana vloga za vpis v register nesnovne kulturne dediščine - tradicija ročnega rezbarjenja modelov za mali kruhek in izdelava malega kruhka na Škofjeloškem.
- Klekljana čipka. Poleg Železnikov in Žirov je Škofja Loka eden pomembnejših centrov klekljana pri nas. Klekljanje slovenske čipke je že vpisano v register NKD in je kandidat za vpis na UNESCOv seznam nesnovne dediščine.
- Tradicija rokodelstva na Škofjeloškem je bogata. Podatki in materialni dokazi o nekaterih že zamrlih obrtneh so ohranjeni v muzejih, pisni viri pa so shranjeni v arhivu. Veliko število [aktivnih rokodelcev](#) (bodisi ljubiteljev bodisi profesionalcev) dokazuje bogato ustvarjalnost in spretnost. Predvsem je na Škofjeloškem bogat nabor rokodelcev, ki ustvarjajo z lesom, med starejšimi prebivalci je še zelo živo znanje pletarstva, razširjeno je tudi klekljanje, ki se med mlade generacije prenaša s številnimi tečaji in šolami, klekljarice pa so združene tudi v več društvih. Z odprtjem Centra domače in umetnostne obrti v Škofji Loki so rokodelci dobili prostor, kjer lahko svoje izdelke predstavijo širšemu krogu obiskovalcev,

se med seboj povezujejo ter izmenjajo znanja in izkušnje. Za večji del rokodelskih izdelkov so rokodelci pridobili certifikat Art&Craft Slovenija:

- Obdelava lesa in izdelava lesenih izdelkov: rezbarjenje, lesostrugarstvo, pletarstvo, mizarstvo,...
- Obdelava volne in volnenih izdelkov: polstenje, pletenje, kvačkanje, tkanje,...
- Kovaštvo
- Izdelava panjskih končnic in čebelarških izdelkov: zbirka Loškega muzeja Škofja Loka, čebelarstvo.
- [Babica Jerca in Dedek Jaka](#). Naravni izdelki Škofjeloških hribov.
- [Okusi Loškega podeželja](#). Zdrava in domača kuhinja iz surovin škofjeloškega območja, ki povezuje tradicijo in inovativnost, preteklost in sedanjost.

Ohranjanje jezika, ljudskega izročila, obredov in folklorne:

- [Škofjeloški pasijon](#) je najstarejše ohranjeno dramsko besedilo v slovenskem jeziku, je tudi najstarejša ohranjena dramska režijska knjiga v Evropi ter največja gledališka predstava na prostem v Sloveniji. Zaradi svoje izvirnosti in pomena, bogastva izraženega slovenskega jezika ter samega obsega predstave je Škofjeloški pasijon razglašen za živo mojstrovino državnega pomena in od decembra 2016 vpisan na Reprezentativni seznam UNESCO nesnovne kulturne dediščine sveta.
- Ohranjanje starih Škofjeloških pripovedk: pripovedna skupina Loške smojke, zbirka pripovedk Kamniti most - avtor Lojze Zupanc (1964).
- [Ohranjanje historičnih srednjeveških plesov](#) – plesna skupina Lonka, Janez Jocif.
- Folklorna skupina Škofja Loka, folklorne skupine na osnovnih šolah.
- Prosvetno društvo Sotočje: sodelovali so na vseh uprizoritvah Škofjeloškega pasijona, v svojih srednjeveških kostumih se pojavljajo na zgodovinskem festivalu Historial (pred njim pa na Venerini poti), pod njihovim okriljem delujejo trije zbori - otroški pevski zbor Iskrice, mladinski zbor župnije Škofja Loka in Škofjeloški oktet, na semanji dan pri Sv. Ožboltu vsako poletje zberejo ljudske pevce in godce, organizirajo praznovanji materinskega dne in miklavževanja, gledališke igre, delavnice butaric in adventnih venčkov, predstavljajo pripravo tradicionalnih škofjeloških jedi - od loške medle do loške smojke in aleluje.
- Pevski zbor Lubnik.

Dogodki:

- Škofjeloški Pasijon - Processio Locopolitana (vsakih 6 let)
- Historial
- smučanje po starem
- dnevi Škofjeloškega Pasijona
- Rokodelski dogodek na Visokem
- Dan oglarjev
- Teden kulturne dediščine.

Pozitivni vpliv na živo dediščino:

- popularizacija in negovanje tradicionalnih dejavnosti (obrti, plesi, običaji, ustno izročilo,...);

- učinkovita zaščita nesnovne dediščine (pasijon, mali kruhek);
- celostna in celoletna predstavitev Pasijona;
- oživljanje in ohranjanje dediščine;
- prepoznavnost in poistovetenje s kulturno dediščino okolja;
- umestitev bogate slikarske tradicije v kulturni prostor Škofje Loke.

Negativni vpliv na živo dediščino:

- predstavljanje izkrivljenih podatkov zaradi nepoznavanja lokalne kulturne dediščine s strani nepodkovanih vodnikov;
- neustrezno mešanje nekompatibilnih kulturnih dobrin – vključevanje neavtentičnih vsebin v tradicionalne dogodke (izvajanje narodnozabavne glasbe na osrednjem prostoru Historiala);
- površno predstavljanje dediščine z neavtentičnimi sredstvi (nenaravni, netradicionalni materiali);
- razvrednotenje tradicije zaradi komercializacije.

1.3. Socialno-ekonomski in sociokulturni viri

1.3.1. Lokalno prebivalstvo

V drugem polletju leta 2020 je imela občina 23.36 prebivalcev (11.554 moških in 11.782 žensk). Po številu prebivalcev se je med slovenskimi občinami uvrstila na 15. mesto. Na kvadratnem kilometru površine občine je živelo povprečno 158 prebivalcev, gostota naseljenosti je večja od povprečja v državi. Povprečna starost prebivalcev je bila 41 let. Naravni prirast v letu 2019 je bil 2,2 promila. Selitveni prirast je bil 7,3 promila. Skupni naravni in selitveni prirast v letu 2019 je bil 9,5 promila. Število prebivalcev je v regiji skozi stoletja počasi naraščalo, močno pa je naraslo šele po 2. vojni, ko se je tudi v tej regiji začela obsežna industrializacija. Tako se je v obdobju 1960-1990 število prebivalcev povečalo za 72%, predvsem na račun priseljencev, ki jih je privabila nova industrija in bližina Ljubljane (spalna naselja). Danes se v destinacija 84 % prebivalcev narodnostno opredeljuje za Slovence.

Med osebami v starosti 15 do 64 let (tj. med delovno sposobnim prebivalstvom) je bilo približno 53,88 % zaposlenih ali samozaposlenih oseb. Med aktivnim prebivalstvom občine je bilo v povprečju 4,64 % registriranih brezposelnih oseb. Povprečna mesečna plača na osebo, zaposleno pri pravnih osebah, je bila v bruto znesku za približno 2 % višja od letnega povprečja mesečnih plač v Sloveniji.

V občini Škofja Loka prevladuje zaposlenost v sekundarnih dejavnostih (46 %), sledijo kvartarni sektor (31 %), terciarni sektor (21 %) in na koncu primarni sektor (2 %). V naselju Škofja Loka se nahaja 2/3 vseh delovnih mest v občini. Občina Škofja Loka je območje z visokim deležem dnevnih migrantov (63 % vsega delovno aktivnega prebivalstva). Za Škofjo Loko je značilna dvojna migracija: precejšnje število ljudi se vozi na delo v Škofjo Loko iz drugih občin, medtem ko velik del Škofjeločanov odhaja na delo izven občine.

Prevladujoča gospodarska panoga občine je še vedno industrija, ki je zgoščena v bližini železniške postaje, kjer sta industrijska in obrtna cona. V občini so dobro zastopane tudi storitvene dejavnosti. Kmetijstvo je vse manj pomembno, vendar se njegova nekdanja pomembnost še vedno kaže v načinu poselitve, obliki in zgradbi naselij in hiš, razdelitvi zemljišč in drugih značilnosti naselij.

Dne 31.12.2020 je bilo v občini zaposlenih 10.432 oseb, od tega neposredno v turizmu in gostinstvu 251 (vir Statistični urad), kar predstavlja 2,8% zaposlenih v Škofji Loki..

Pozitivni vpliv na lokalno prebivalstvo:

- oživitev starega mestnega jedra ter dodatna ponudba izdelkov in storitev;
- spodbujanje investicij v turistične dejavnosti in s tem zagotavljanje na izvedbo investicij vezanih delovnih mest;
- vzpostavljanje novih prodajnih poti za lokalne pridelovalce;
- prijaznejše okolje za ohranjanje tradicionalnih obrti in običajev;
- večanje prepoznavnosti kulturne dediščine tisočletnega mesta;
- povečanje delovnih mest posredno vezanih na turizem: prevozništvu, športne in kulturne dejavnosti, turistične agencije, trgovina in podorne storitve;
- dodatne investicije v infrastrukturo;
- večanje kakovosti bivanja;
- večje zanimanje za priseljevanje in zaposlitev v Škofji Loki.

Negativni vpliv na lokalno prebivalstvo:

- večja obremenjenost transportnih poti;
- več in zahtevnejši postopki odločanja na upravni enoti in občini (birokratske ovire, pomanjkanje ustreznega strokovnega kadra,...);
- večja izpostavljenost zdravstvenim tveganjem in daljše čakalne dobe;
- večja stopnja prekrškov javnega reda in nove oblike kriminalnih dejanj;
- večji stroški za infrastrukturo (širitev in vzdrževanje);
- zanemarjanje potreb lokalnega prebivalstva (nočni mir, zapore cest, načrtovanje občinskih prioritet,...);
- izločanje lokalnega prebivalstva iz občinskih postopkov načrtovanja in odločanja;
- favoriziranje turističnega gospodarstva.

1.3.2. Človeški viri

Med izobraževalnimi institucijami v Škofji Loki le Ljudska univerza Škofja Loka izvaja program, vezan na turizem: gastronomsko turistični tehnik. V občini se ne izvaja drugih seminarjev strogo na temo turizma in z njim vezane ponudbe, niti se ne ukvarja posebej z izpopolnjevanji turističnih ponudnikov. Na nivoju Obrtne zbornice deluje gostinska sekcija

Dne 31.12.2016 je bilo v občini zaposlenih 9.057 oseb, od tega neposredno v turizmu in gostinstvu 251 (vir Statistični urad), kar predstavlja 2,8% zaposlenih v Škofji Loki. Na državnem nivoju je zaposlenih v primerljivih dejavnostih 45.415 oseb kar znaša 5,5% vseh zaposlenih. Z razvojem turizma bi Škofja Loka lahko zaposlila še 250 oseb, s čimer bi dosegla državno povprečje. Trenutna brezposelnost v občini (junij 2017 – vir Zavod za zaposlovanje) je 560 oseb ali 6,2% in je med nižjimi v državi.

Izobrazbena struktura v občini se v zadnjem desetletju izboljšuje in je tudi v primerjavi z gorenjskim in slovenskim povprečjem boljša. Po podatkih iz leta 2012 je v občini 4,2 % prebivalstva starejšega od 15 let brez izobrazbe (leta 2002 6,8 %), večina 53,4 % ima nižjo ali srednjo poklicno ter strokovno in splošno izobrazbo (leta 2002 54,6 %), 21,3 % je višje in visoko izobraženih (2002 leta 15,2 %). Delež višje in visoko izobraženih v regiji je 19,2 %.

Pozitivni vpliv na človeške vire:

- povečanje števila delovnih mest (glede na državno povprečje - dodatnih 250 delovnih mest – za 100 %);
- razvoj storitvenih dejavnosti (šport, kultura, izobraževanje,...) vezanih na turizem;
- vlaganje v izobraževanje in usposabljanje turističnih delavcev;
- vlaganje v turistične podjetnike (občina, zbornica, agencije);
- dvig izobrazbene strukture zaposlenih;
- širša paleta zaposlitvenih možnosti in oblik zaposlitve;
- povečanje delovnih mest posredno vezanih na turizem: prevozništvu, športne in kulturne dejavnosti, turistične agencije, trgovina in druge podporne storitve.

Negativni vpliv na človeške vire:

- zaposlovanje cenene in strokovno nepodkovane delovne sile;
- več možnosti za izkoriščevalskih oblik zaposlovanja;
- večji delež sezonskih zaposlitev in pojav sezonske brezposelnosti.

1.3.3. Zasebni sektor

Skupaj 2220 podjetij Škofja Loka v letu 2019.

Z nastanitvijo v 2021 se jih ukvarja 21:

Turizem Loka B&B	Kavarna Vahtnica
Apartma pri Boštjanu	Gostišče Kveder
Apartmaji Šmid	Apartma Berglez
Turistična kmetija Megušar	Apartmaji na kmetiji Cvetje v jeseni
Hotel Garni Paleta	Apartmaji Lipa
Mini hotel gostinstvo in turizem	Apartmaji Home Slovenia
Hotel Zamorc	Turistična kmetija pri Mraku
Apartmaji na Poljani	Kmetija Okršlan
Apartma Leyla	Dom na Lubniku
CEH B&B	Apartma Na Fari
Hiša Kruha - dom duhovnosti	

Z gostinstvom se jih ukvarja 31:

Dom na Lubniku	Gostilna Pr' Godču
Gostilna in picerija Pri Ingliču	Gostilna Pr' Starman

Gostilna pri Boštjanu
Gostilna pri Danilu
Gostilna pri Kajbitu
Gostilna, pivnica in vinoteka Kašča
Gostišče Kveder
Gostišče Rupar
Kaos Okusov
Kavarna in slaščičarna Orehek
Kavarna in slaščičarna Zamorc
Kavarna Na štengah
Kavarna Vahtnica
Kitajska restavracija Zlata ribica
Okrepčevalnica Malina
Okrepčevalnica Pri Nacetu

Oštarija pri Silvi Crngrob
Picerija Pr' Malarju
Pizzeria Jesharna
Pizzeria Klementina
Pizzeria Oliva
Pr'PePET
Raj bar
Restavracija Kompliment
Restavracija sarajevskih jedi Das ist Walter
Slaščičarna in kavarna Homan
Turistična kmetija Jamnik
Turistična kmetija Pri Marku
Vinoteka Lontrg

Druga podjetja in njihove dejavnosti vezane na turizem:

TIC Škofjeloško območje - izposoja koles, vodenja, prodaja spominkov
TD Škofja Loka - izposoja koles, vodenja, prodaja spominkov
DUO center – delavnice, prodaja izdelkov domače obrti
Loški muzej - vodenja
PD Škofja Loka
STC Stari vrh
Sankališče Mišouh
Ribiška družina Sora - Škofja Loka

Domačija Lušina - jahanje
Jahalni center Kurovt - jahanje
Društvo za raziskovanje podzemlja Škofja Loka
Adrenalin Sečnik Gorajte
Bricalp plezalni center
Športno pezalno društvo GRE GOR
Plezalni klub Škofja Loka
Adrenalinski park Stor
Avtobusni prevozi Šterbenc – prevoz oseb
9 taksistov – prevoz oseb

Pozitivni vpliv na zasebni sektor:

- širjenje zmogljivosti in povečanje prometa;
- vzpostavitev dodatne turistične ponudbe (nudenje ogledov in vodenj, organizacija prireditev,...);
- vračanje trgovcev v staro mestno jedro in širjenje ponudbe;
- povezovanje deležnikov znotraj turistične dejavnosti in širše z lokalnimi dobavitelji ter ponudniki storitev;
- povečanje števila ležišč in gostinskih obratov;
- zavedanje pomena strokovnih usposabljanj in izobraževanj;
- povečanje konkurence;
- večji vpliv v lokalni skupnosti pri postopkih načrtovanja in odločanja;
- pridobivanje novih projektov (EU, Slovenija,...) in dodatnih virov financiranja;
- povezovanje z drugimi turističnimi centri, izmenjava izkušenj in širjenje trga – več podjetniških možnosti.

Negativni vpliv na zasebni sektor:

- 'sezonskost' prihodkov;
- enostranski razvoj zgolj določenega trenutno dobičkonosnega turističnega segmenta;
- neenakomeren razvoj turističnih dejavnosti in podporne (javne) infrastrukture;

- rast cen nepremičnin;
- birokratske ovire;
- nižanje kvalitete storitev zaradi pomanjkanja strokovno usposobljenih delavcev;
- več stroškov za vzdrževanje konkurenčne prednosti.

1.3.4. Lokalno gospodarstvo

Od 9.057 zaposlenih oseb v občini, je v turizmu ali s turizmom povezanih 251 delovnih mest, kar predstavlja 2,8 % zaposlenih v Škofji Loki (vir: SURS).

Občina ne spremlja posebej prispevek turističnega sektorja v lokalnem gospodarstvu. Edini indikator turističnega obiska je turistična taksa, ki pa je zaradi neustreznega nadzora, nezanesljiv pokazatelj (razhajanja med podatki Policije in pobrano turistično takso). Zadnji podatki so povzeti po AJPEsu za leto 2012: 79 subjektov s 105 zaposlenimi v dejavnosti gostinstva in turizma, ustvarili so 7 mio eur prihodkov, vse gospodarske družbe v občini pa so v letu 2012 ustvarile 698,8 mio eur prihodkov.

Pozitivni vpliv na lokalno gospodarstvo:

- povečanje števila zaposlenih;
- odpiranje novih delovnih mest (drugačna izobrazbena struktura);
- večja podjetniška spodbuda;
- približevanje državnemu povprečju obsega turističnih dejavnosti,
- povečan obseg turističnih storitvenih dejavnosti, ki ugodno vplivajo tako na zaposlenost, kot na ponudbo storitev in zadovoljstvo lokalnega prebivalstva;
- povečanje prihodkov občinskega proračuna (turistična taksa, prihodki od najemnin in parkirnin, davki in prispevki);
- večja vlaganja v infrastrukturo.

Negativni vpliv na lokalno gospodarstvo:

- nenačrtno (stihijsko) širjenje turističnih dejavnosti (spreminjanje vedute starega mesta);
- izrinjanje stalnih prebivalcev iz mestnega jedra (hrup, višje cene, nedostopnost,...);
- vdor zunanjih ponudnikov netradicionalnih (neavtohtonih) turističnih produktov – komercializacija starega mestnega jedra;
- odliv dohodkov izven destinacije.

2. 2. del: Razvoj, ki vpliva na turizem v destinaciji

2.1. Okoljska tveganja

- ❖ V občini Škofja Loka obratuje 12 podjetij (2015), ki so zavezanci za izvajanje obratovalnega monitoringa emisij snovi v zrak:
 - Knauf Insulation, d. o. o. (žveplovi oksidi, organske spojine izražene kot skupni organski ogljik, dušikovi oksidi, prah, vsota org. spojine I. nevarnostne skupine, fenol, formaldehid, prah, anorganske spojine klora, amonijak, fluor in njegove spojine, ogljikov monoksid),
 - LTH Castings, d. o. o. (dušikovi oksidi, prah, vsota prašnatih anorganskih snovi II. nevarnostne skupine, vsota prašnatih anorganskih snovi III. nevarnostne skupine, vsota prašnatih anorganskih snovi II. in III. nevarnostne skupine, krom in njegove spojine, baker in njegove spojine, žveplovi oksidi, mangan in njegove spojine, nikelj in njegove spojine, svinec in njegove spojine, ogljikov monoksid, organske spojine izražene kot skupni organski ogljik),
 - DIFA, d. o. o. (prah, žveplovi oksidi, ogljikov monoksid, dušikovi oksidi, organske spojine izražene kot skupni organski ogljik),
 - DOMEL, d. o. o., PE motorji Reteče (organske spojine izražene kot skupni organski ogljik, prah),
 - EHO, kovinarsko podjetje, d. o. o., Železniki (vsota org. spojine I. nevarnostne skupine, prah),
 - FILC, d. o. o. (prah, dušikovi oksidi, organske spojine izražene kot skupni organski ogljik, ogljikov monoksid),
 - Indramat elektromotorji, d. o. o. (prah, organske spojine izražene kot skupni organski ogljik),
 - Loška komunala, d. d., Škofja Loka, CČN Škofja Loka (ogljikov monoksid, prah, dušikovi oksidi),
 - NIKO kovinarsko podjetje, d. o. o., Železniki, obrat Škofja Loka (nikelj in njegove spojine, organske spojine izražene kot skupni organski ogljik),
 - JATA Emona, d. o. o., Enote krmila Škofja Loka (prah),
 - Dolenc, d. o. o., (dušikovi oksidi, prah),
 - Ekologija, d. o. o., (vsota anorganskih spojin v parah ali v pl. stanju II. nevarnostne skupine, organske spojine izražene kot skupni organski ogljik)

Gorenjska predilnica, d.d., je za leto 2016 poslala meritve izpusta iz peči 7800 kW. Meritev ni poslal Lango plus, d.o.o.

- ❖ Zavezanci za izvajanje obratovalnega monitoringa odpadnih vod:
 - Loška komunala, d. d., Škofja Loka, CČN Škofja Loka,
 - Loška komunala, d. d., Škofja Loka, MČN Virmaše,
 - Loška komunala, d. d., Škofja Loka, MČN Grenc,
 - Loška komunala, d. d., Škofja Loka, MČN Hrastnica,
 - Loška komunala, d. d., Škofja Loka, Odlagališče nenevarnih odpadkov Draga,
 - SGP Tehnik, d.d. v stečaju,
 - Šešir, tovarna klobukov, d.d. v stečaju,
 - DOMEL, d. o. o., PE motorji Reteče,
 - LTH Castings, d. o. o., obrat Vincarje in obrat Trata,
 - Knauf Insulation, d. o. o.,
 - Gorenjska predilnica, d.d.,
 - Mlinotest živilska industrija, d. d., Pekarna Peks Škofja Loka,

- OMV Slovenija, trgovina z nafto in naftnimi derivati, d. o. o., Bencinski servis Škofja Loka (upravitelj avtopralnice: Stimacom, d.o.o., Škofja Loka)
- EGP, d. d., Škofja Loka,
- KGZ Škofja Loka, z. o. o., enota Loška mlekarna
- Loške mesnine, d. o. o., Škofja Loka,
- Petrol, d. d., Bencinski servis Škofja Loka 3,
- NIMROD, d. o. o.,
- Pralnica Šinkovec, Obdelava tekstilij – Šinkovec Mateja, s. p.,
- SIBO G, Razvoj in proizvodnja embalaže, d. o. o.,
- Bistra, kemična čistilnica in pralnica, d. o. o., Škofja Loka
- Ekologija, d. o. o.

Poročil nista poslala Habjan Transport, d. o. o., Škofja Loka in Dolenc, d. o. o.

❖ Zavezanci za izvajanje obratovalnega monitoringa hrupa:

- Loška komunala, d. d., Škofja Loka, CČN Škofja Loka,
- NIKO kovinarsko podjetje, d. o. o., Železniki, obrat Škofja Loka,
- LOGO, d. o. o., Grosuplje, Bencinski servis Škofja Loka,
- Indramat elektromotorji, d. o. o.,
- Merkur, d. d., TC Grenc,
- Šešir, tovarna klobukov, d.d. v stečaju,
- DIFA, d. o. o.,
- DOMEL, d. o. o., PE Motorji Reteče,
- LTH Castings, d. o. o., obrat Vincarje,
- JATA Emona, d. o. o., Enote krmila Škofja Loka,
- Knauf Insulation, d. o. o.,
- Gorenjska predilnica, d.d.,
- FILC, d. o. o.,
- OMV Slovenija, trgovina z nafto in naftnimi derivati, d. o. o., Bencinski servis Škofja Loka,
- Pralnica Šinkovec, Obdelava tekstilij – Šinkovec Mateja, s. p.,
- EGOLES, d. o. o.

Poročil niso poslali: Dolenc, d. o. o., Petrol, d. d., Bencinski servis Škofja Loka 3, Loške mesnine, d. o. o., Škofja Loka, KGZ Škofja Loka, z. o. o., enota Loška mlekarna, Gorenjska predilnica, d.d., Jata Emona, d. o. o.

❖ V občini Škofja Loka ni zavezancev za izvajanje obratovalnega monitoringa EMS.

Izračun masnega obremenjevanja okolja je pokazal, da je največji vir emisij snovi v zrak v občini Škofja Loka podjetje KNAUF INSULATION, d.o.o., emisij snovi v vode pa Loška komunala, d. d., Škofja Loka, CČN Škofja Loka.

Kataster onesnaževalcev je objavljen na portalu [PISO](#).

O stanju podtalnice na Sorškem polju opiše diplomsko delo Andreje Madžarevič z naslovom [Stanje okolja v občini Škofja Loka](#), ki podaja konkretne podatke meritev in trende onesnaževanja: »V raziskavi leta 2009 so bile najvišje koncentracije nitratov izmerjene v pasu, ki se vleče od Žabnice preko črpališča Godovič in naprej proti jugu. Onesnaženost z nitrati je posledica uporabe prevelikih količin zaščitnih sredstev in gnojil na kmetijskih površinah. Prav tako je na večih lokacijah na Sorškem polju v vodi prisotna prekomerna koncentracija desetil-atrazina (to je

razgradni produkt atrazina, ki se je do prepovedi leta 2003 uporabljal v kmetijstvu kot herbicid za zatiranje širokolistnega plevela in trav). Onesnaženje je posledica industrijske in kmetijske dejavnosti (pretirana in časovno neustrezna uporaba umetnih in živalskih gnojil ter zaščitnih sredstev), neprečiščene komunalne odpadne vode, divjih odlagališč odpadkov, ter velike prometne obremenjenosti prometnic.«

2.2. Nevarnost naravnih nesreč

❖ Poplave:

Največji vodotok na obravnavanem območju je reka Sora, ki teče kot Selška Sora po Selški dolini severno ter Poljanska Sora, ki teče po Poljanski dolini južno. Oba kraka se na območju mesta Škofje Loke združita v reko Soro, ki nadaljuje pot proti Medvodam in se tam izliva v reko Savo. Vsi ostali vodotoki so večinoma hudourniškega značaja. Ob visokih vodah Sora poplavlja nižje ležeče ravnice ob vodotoku. Problematične so zaprte doline Bukovščica, Luša, Sopotnica, Hrastnica in Bodoljska grapa z nestabilnimi kamninami, kjer se ob velikih nalivih zberejo velike količine vode in odnesejo vse pred seboj. V prikazu stanja prostora so razredi poplavne nevarnosti povzeti po izdelani hidrološki študiji kart poplavne in erozijske nevarnosti v Občini Škofja Loka.

❖ Plazovi:

Na podlagi strokovne podlage Karta ogroženosti Občine Škofja Loka pred zemeljskimi plazovi v GIS okolju, izdelani maja 2013, so bila opredeljena območja plazov ter območja primernosti in pogojev gradnje. Na Škofjeloškem se v povprečju vsakih deset let pojavi večja ujma, ki sproži od 20 do 30 velikih plazov, večji ali manjši pa se pojavljajo tudi ob močnejšem deževju vsako leto. Na območju občine je aktivnih več kot 120 večjih ali manjših plazov, in sicer največ v hribovju ob cestah, nekaj pa tudi ob hišah. Veliko je tudi starih plazov, iz leta 1924 in 1926.

❖ Potres:

Škofja Loka z okolico se nahaja na območju VII. do IX. stopnje po MCS. Destinacija zato sodi med področja z večjo potresno ogroženostjo. Pričakovane jakosti potresov so med V. in VII. stopnjo kar pa prostora resneje ne ogroža. Ob potresu bi se pojavile večje poškodbe na mnogih zgradbah, lahko tudi manjša rušenja, predvsem starih stavb v mestnem jedru, dimnikov in požarnih zidov. V prostorih bi bili zaznavni premiki pohištva. Rešitve so v ustreznih gradbeno-tehničnih preventivnih ukrepih, potresno varna gradnja na teh področjih je obvezna.

❖ Kužne bolezni pri živalih:

Za zgodnje odkrivanje in preprečevanje živalskih kužnih bolezni je vzpostavljen sistem rednega nadzora, ki ga vsako leto pripravi Uprava RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin. Predpisane ukrepe izvaja veterinarska služba. Množični pojavi kužnih bolezni pri živalih povzročajo veliko gospodarsko škodo v živinoreji, pri divjadi, ribogojstvu, čebelarstvu, živilski industriji, na področju preskrbe z zdravstveno neoporečnimi živili, turizmu in izvozu.

❖ Požari v naravi:

Največkrat ogroža požarno varnost spomladansko kurjenje trave, čiščenje okolice hiš, sadovnjakov in drugih površin. Drugi viri požarov so še: kurjenje v bližini gozda, kurišča piknikov, odmetavanje pepela, cigaretni ogorki, električne napeljave, udari strele in neurejena smetišča. Ocena požarne ogroženosti v naravnem okolju je 3 – srednja požarna ogroženost.

2.3. Podnebne spremembe

Slovenija leži v zmernem geografskem in podnebnem pasu, zato je za nas značilna velika variabilnost podnebnih in vremenskih razmer, saj se na našem ozemlju prepletajo vplivi mediteranskega, gorskega in celinskega podnebja. Vsako leto nas doletijo tudi ekstremni dogodki, tako vremenski kot tudi podnebni. Projekcije sprememb podnebja v naslednjih desetletjih nakazujejo, da se bomo z vremenskimi in podnebnimi ekstremi ter nevarnimi dogodki v prihodnje soočali pogosteje kot v preteklosti.

Slovenija spada v Evropi med območja z največjim številom neviht, vsako leto je med njimi tudi nekaj hudih neurij, škoda pa je odvisna od poseljenosti in namembnosti območja, ki ga neurje zajame. Na kmetijskih nasadih in posevkih neurja vsako leto povzročijo veliko škodo. Največ je povzroči toča, seveda pa tudi močni sunki vetra in nalivi. Močni kratkotrajni nalivi ali obilne nekajdnevne padavine lahko povzročijo poplave. Pri nas so poplave hudourniškega značaja, kar pomeni, da mora biti naš odzivni čas zelo kratek, pogosto ga merimo v urah. Z neljubimi posledicami se srečujemo tudi v primeru dolgotrajnega deževja, saj se zaradi razmočenosti terena lahko prožijo zemeljski plazovi.

V zadnjih letih smo bili v Sloveniji pogosto priča hudim poletnim sušam, ki so močno prizadele poljedelce, ponekod so ogrozile tudi vire pitne vode. Poletno pomanjkanje padavin je pogosto spremljala visoka temperatura zraka in neobičajno veliko sončnega vremena, kar je še dodatno povečalo potrebo po vodi. Na obali se suša praviloma pojavlja vsako poletje, med bolj ogrožene pokrajine spada tudi severovzhodna Slovenija.

V Sloveniji je padavin dovolj, saj del Julijcev spada celo med najbolj namočene kraje v Evropi. Celo v Prekmurju, ki je najmanj namočen del Slovenije, je padavin ob običajni razporeditvi dovolj za uspešno kmetovanje. Vendar že malo večja odstopanja od običajne porazdelitve preko leta povzročijo težave in sušo. V kolikor bi se sedanji opaženi trendi nadaljevali, bi na severovzhodu Slovenije kaj kmalu nastalo veliko težav. Sedanji trendi kažejo, da je vse več padavin jeseni in vse manj poleti, torej takrat, ko so najbolj potrebne. Tudi ostalo Slovenijo bi večja odstopanja od običajne porazdelitve lahko bistveno prizadela.

Zimsko športna središča so v Sloveniji razmeroma nizko, če primerjamo z ostalimi alpskimi državami. Vse pogostejše zelene zime, to je zime brez snega po nižinah, postajajo realnost, na katero je potrebno računati. Ob nizki temperaturi je možno smučišča zasneževati, ob vse pogostejših toplih zimah pa tudi to ni mogoče oziroma je vezano na velike stroške in negativne vplive na okolje. ([ARSO](#))

V obdobju od 2011 do 2040 se, [po podatkih ARSO](#), za območje destinacije pričakuje letni dvig temperature med 0,5 °C in 1 °C. Pomladna temperatura naj bi se dvignila za manj kot 0,5 °C. Za isto obdobje se na letni ravni ne pričakuje spremembe v količini padavin, sezonsko pa se obeta povečanje količine padavin v zimskem in pomladnem času ter zmanjšanje v jesenskem času. Večjih letnih sprememb evapotranspiracije se ne obeta, modeli kažejo na povečano izhlapevanje v jesenskem času.

Destinacija sama ne spremlja podatkov o vremenu. Najbližja [meteorološka merilna postaja](#) je na Brniku (Letališče Jožeta Pučnika). Merilna mesta v občini Škofja Loka so v Podlubniku in na Bukovščici (padavinski postaji) ter na Suhi in Sorškem polju - Meja (hidrološki postaji). Hidrološke meritve površinskih voda se spremljajo na Selški Sori (Vešter) in Sori (Suha). V destinaciji se izvaja hidrološki monitoring podzemnih voda na Sorškem polju (4 merilna mesta). V Škofji Loki delujejo člani Vremenskega društva Zevs, ki so leta 2014 postavili [vremensko postajo na Lubniku](#). Član društva ima [vremensko postajo v Trnju](#). Doba opazovanj na teh postajah pa je prekratka za postavljanje relevantnih ugotovitev.

2.4. Tveganja za zdravje in varnost

2.4.1. Kriminal in goljufija

Policijska postaja Škofja Loka ne razpolaga s podatki o kaznivih dejanjih, ki bi jih bilo mogoče povezati s turizmom, niti ne beležijo prijav turistov v povezavi z navedeno problematiko.

V destinaciji ni inšpekcijske službe, ki bi nadzirala turistične storitve v pristojnosti občine (npr. prijava turistične takse).

2.4.2. Vprašanja povezana z zdravjem in varnostjo

Stanje prometne varnosti v občini Škofja Loka je dobro. Letno škofjeloški policisti beležijo približno pet do deset prometnih nesreč v katerih so udeleženi turisti. Gre predvsem za prometne nesreče z materialno škodo.

V sklopu akcijskega načrta Celostne prometne strategije je predviden stalni monitoring nad kakovostjo zraka v občini in izdelava karte hrupa na podlagi meritev.

Upoštevajoč celotno verigo od pridelave, predelave in distribucije v občini Škofja Loka ni nobenih posebnosti. Odgovornost za varnost živil je na strani proizvajalcev, Uprava za varno hrano pa opravlja nadzor nad subjekti, ki so kakorkoli vpeti v proces proizvodnje hrane. Škofja Loka ne izstopa ne v negativnem ne v pozitivnem smislu. Poudariti je treba, da je varnost drug pojem kot kakovost, čeprav sta pojma med sabo brez dvoma povezana. Posamezni pridelovalci in tudi predelovalci samostojno vstopajo v različne sheme kot so ekološka proizvodnja, izbrana kakovost ipd. s čimer želijo svojim proizvodom dodati prepoznavnost in doseči ugodnejše pogoje na tržišču. (dopis UVHVVR UO Kranj, Matej Demšar) Na škofjeloškem je veliko število kmetij, ki svoje pridelke tudi predelajo in prodajo v okviru kmetije oziroma na tržnicah ter tudi v različnih živilskih trgovinah. Omenjene kmetije imajo urejene prostore, dejavnost imajo registrirano in so tudi podvrženi nadzoru.

Škofja Loka nima javnih kopališč, ima pa nekaj lokacij primernih za naravna kopališča. Kopalci jih uporabljajo na lastno odgovornost. Samodejni vodomerni postaji se nahajata na Sori v Suhi in na Poljanski Sori v Zmincu. Nobena od rek v destinaciji ni vključena v merjenje kakovosti kopalnih voda. Ocena ARSO [kemijskega stanja vodotokov](#) je za vse tri Sore ugodna.

Oskrba z električno energijo je stabilna, k čemur je pripomogla tudi daljnovodna povezava Selške doline in Bohinja v oskrbovalno zanko. Občina Škofja Loka se z električno energijo lahko oskrbuje iz štirih smeri: Kranj, Ljubljana, Idrija in Bohinj. Raste tudi število sončnih elektrarn.

2.5. Družbenopolitično okolje

Škofja Loka je na podlagi [raziskave tednika Moje finance](#) razvrščena na 5. mesto med slovenskimi občinami, po kvaliteti življenja. Občina je močan podpornik dejavnostim lokalne skupnosti. Podpira organizirano prostovoljstvo, kulturna in športna društva. Določene dejavnosti se odvijajo pod njenim okriljem (Lokalna akcijska skupina – LAS).

Prebivalstvo ne kaže skrajnih političnih usmeritev, v občinskem svetu so zastopane različne politične opcije.

Protesti prebivalstva so redki, oziroma se dogajajo v skrajnih situacijah (blokada prometnice zaradi neizgradnje obvoznice).

2.6. Prostorski razvoj

Upravljanje s prostorom je primarna naloga lokalne skupnosti, s prostorskim načrtovanjem se zagotavlja gospodarski razvoj občine ter ustrezni bivalni pogoji za njene prebivalce. Z namensko rabo prostora občina določi na kakšen način bo razvijala svoje potenciale oziroma kje so potrebne omejitve, da bo zagotovljen skladen in vzdržen razvoj območja. S sprejemanjem in izvajanjem občinskega prostorskega načrta destinacija usklajuje interese občanov, industrije, kmetijstva, države,...

Občina Škofja Loka ima urejen prostorski razvoj in ga v celoti nadzoruje, usklajen je tudi z razvojem državne infrastrukture. Zaradi tega je sposobna zgodaj zaznati konfliktna področja. Na primer umeščanje proizvodnih dejavnosti v prostor: po prestrukturiranju »stare« industrijske cone, se je opremila tudi nova industrijska cona, za katero se že kažejo težnje po širitvi obstoječih delujočih podjetij na območja, ki so konfliktna z ostalo rabo prostora in tudi vplivajo na privlačnost destinacije (onesnaževanja zraka, hrupa, vizualne izpostavljenosti lokacije, večje prometne obremenitve s tovornimi vozili). Do konflikta, ki ga povzroča intenzivna kmetijska raba prostora, lahko prihaja v naseljih s prepleteno stanovanjsko in kmetijsko funkcijo.